

Edebiyat dünyasında Naipaul gerilimi

Edebiyat dünyası yeni bir tartışmanın içinde.

Nobel ödüllü yazar V.S. Naipaul'un 25-27 Kasım arasındaki Avrupa Yazarlar Parlamentosu'nun açılış konuşması için İstanbul'a davet edilmesini, İslamiyet'i ve Müslümanları aşağıladığı gerekçesiyle bazı yazarlar sert ifadelerle tepki gösterdi.

Edebiyat dünyası yeni bir tartışmanın içinde. Tartışmanın nedeni ise Nobelî yazar V.S. Naipaul'un 25-27 Kasım arasındaki Avrupa Yazarlar Parlamentosu'nun açılış konuşmasını yapacak olması.

Kült Artistic Reflex tarafından içeriği belirlenen ve İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı'nın desteğiyle gerçekleşecek etkinliğin açılış konuşmacısına ilk tepki Hilmi Yavuz'dan geldi. Yavuz, 17 Kasım'da Zaman gazetesindeki köşesinde konuyla ilgili olarak şunları yazdı:

Sert eleştiriler geldi

"V.S. Naipaul, tipik bir 'sömürge aydını.' Trinidad'a göç etmiş, Hindistan kökenli bir ailenin çocuğu. (...) Müslümanlar, 'geri zekalı', 'yaratıcı olamayan', 'hiçbir şeyi başaramayan' bir güruh, Naipaul'a göre! (Ö) Avrupa Yazarlar Parlamentosu'nun Türkiye temsilcileri ve bu oturumda konuşmayı kabul eden yazar dostlarımız, Müslümanları, bunca hakareti reva görerek aşağılayan bu adamla yan yana oturmayı nasıl içlerine sindirecekler?"

Salih Tuna ise Yeni Şafak'taki köşesinde 18 Kasım'daki yazısında "Bu şerefsizin burada ne işi var?" diyerek tartışmaya katıldı. Yazar Cihan Aktaş da onur konuşunun V.S. Naipaul olduğunu öğrendiğinde toplantıya katılmama kararı aldığı duyurdu.

Kot: Onur konuđu değil

2010 Avrupa Kültür Başkenti Edebiyat Yönetmeni Ahmet Kot, öncelikle Naipaul'un onur konuğu olarak değil, açılış konuşmasını yapmak için davet edildiğini belirterek şunları söyledi:

"Biz 2010 Avrupa Kültür Başkenti olarak çok kültürlü, çok sesli bir kontekste oturttuk İstanbul'u. Farklı görüşlerde olanlar ancak zenginlik katarlar İstanbul kültürüne. Kaldı ki AB'ye giriş sürecinde çok sesli ve farklı görüşleri bir arada yaşatmayı ve bunun içinde yaşamayı hedefliyoruz. Şu adam şu görüştedir onunla aynı masaya oturmayız söylemine katılmıyorum. Farklı görüşlerde insanlar olarak bir arada yaşamaya alışmaları gerekiyor."

Öte yandan Kot "Dođrusu, farklı görüşlerde insanları bir araya getirebildiğimiz için olumlu tepkiler alacağımızı bekliyordum" diyerek ekledi: "Ben hala doğru düşündüğümüze inanıyorum ve bizim gibi düşünen yazarlarımızın da bize destek olacağına inanıyorum. Özetle, çok kültürlü düşünmeye alışacak bu insanlar da."

Nobel Ödüllü yazar Jose Saramago tarafından 2007'de İstanbul'da temelleri atılan Avrupa Yazarlar Parlamentosu'na katılacak olan yazarlara konuyla ilgili görüşlerini sorduk.

TAHSİN YÜCEL

Bir inancı alaya almak güzel değil

İngiliz edebiyatıyla çok ilgim olmadığı için Naipaul'u tanıımıyordum. Gazetelerde gördüğüm kadarıyla İslam dinini alaya alan birtakım yapıtları varmış. Herhangi bir dine, inanca karşı böyle davranmak gerçek bir aydına, düşünüre yakışmaz. O bakımdan ilk izlenimim olumsuz oldu. İnsanlar belli bir tepkiyi elbette gösterecektir. Belirli bir kültür düzeyi olan bir insanın böylesine tek bir dini karşısına alarak alay etmesi güzel bir şey değil. Ama bu özelliğini bile onu kabul ettiyse bu toplantıları düzenleyenler, bu da onların hoşgörüsünü gösterir.

İSKENDER PALA

Davet edilmeden düşünölmeliydi

80'ine merdiven dayamış bir yazar davet ediyoruz. Davet edilmeden evvel bunlar düşünölmeliydi. Fakat davet edildikten sonra bazı şeyler masaya yatırılınca ister istemez rahatsızlıklar oluşmaya başladı. Ben de rahatsız olanlardanım. Gösterilecek tepkiler bireysel tepkiler olmaktan çıktığı anda ülkenin kültür sanat görüşüyle alakalandırılır endişesi içinde herkesin tedbirli hareket etmesi gerekir. Naipaul'un açılış konuşmasını dinleyeceğim. 30 sene önce yazdığı kitabın içerisindekilere dolay irdeliyoruz bu yazarı. Hâlâ o fikirlerinde ise salonu terk eder ya da gerekli cevabı veririm.



NEDİM GÜRSEL

İslam'ı eleştirmek aşağılanamaz

Hilmi Yavuz'un yazısını okudum ve görüşlerine hiç katılmıyorum. İslamı eleştirmek ne zamandan beri aşağılanacak ya da kabullenilemez bir davranış oldu. Kaldı ki Nobel'i almış ünlü bir yazarın Avrupa Yazarlar Parlamentosu'nda konuşması bence önemli bir olay. İrkçı söylemi ya da soykırımı savunmadıkları sürece bu tür etkinliklere katılmalarında aykırı bir durum görmüyorum. İslamı eleştiriyorsa ya da Müslümanlığın geri kalmışlık olduğunu savunuyorsa, ki Hilmi Ya-vuz'un yazısından bunu çıkardım, bunda şaşılacak hiçbir şey olmadığını düşünüyorum. Benim 'Allahın Kızları' romanım halkın dinsel değerlerini alalenen aşağılamakla suçlandı. Bu nedenle ben de İslam'ı eleştiriyor idiysem, eleştirmişsem beni de mi acaba konuşturmayacaklar Türkiye'de?

MARIO LEVİ

Karşıt görüşlere saygı göstermeliyiz

Aslında benim burada karşıt görüş bildiren birçok imzaya çok büyük saygım var. Ve bunu herkesin kendi görüşü olarak değerlendirmekten yanayım. Ancak bu, benim parlamentoya katılmama engel değil. İrkçılık dışındaki tüm karşıt görüşlerin hayat bulma hakkına sahip olduğuna inanıyorum. Bize çok ters gelebilir ama kendi görüşlerimizin meşruiyeti için karşıt görüşlerin de varlığına saygı göstermeliyiz.